

S. Sayısı : 161

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1937 malî yılı bütçesine 1 326 000 lira munzam tahsisat verilmesi hakkında kanun lâiyhası ve Bütçe encümeni mazbatası (1.997)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı: 6/1552

16 - IV - 1938

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1937 malî yılı bütçesine munzam tahsisat verilmesi hakkında hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 7 - IV - 1938 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

C. Bayar

Esbabı mucibe lâiyhası

1937 malî yılı içinde 12 milyon tren ve 15 840 000 lokomotif kilometresi yapılacağı tahmin edilerek mezkûr sene bütçesi bu esas üzerinden ihzar edilmişti.

Halbuki: bu sene içinde yapılan kesif nakliyatın verdiği neticelere göre 8 ay zarfında yapılmış olan teren kilometresinin 9 580 730 ve lokomotif kilometresinin de 12 230 660 a çıktığı ve sene nihayetinde hiç değilse tren kilometresinin 13 milyona ve lokomotif kilometresinin de 17 milyona çıkacağı muhakkak görülmektedir.

Trafiğin bu yükselişi bir taraftan işletme hasılatının şayanı şükran bir derecede artmasını intağ etmiş ve nitekim bu senenin 9 aylık hasılatı (26 768 000) liraya çıkmıştır.

Bilhassa önümüzdeki ilkbahar ayları nakliyatın getireceği hasılat da göz önünde bulundurulacak olursa 1937 malî senesi nihayetinde muhammen varidata nazaran (5,5) milyon lira bir fazlalı varidat elde edileceği kuvvetle ümid olunmaktadır.

Hasılatın bu tezayüdü ile beraber diğer taraftan hasılatın artması ile çok yakından alâkalı olan bazı işletme masrafları da pek tabii ve zarurî bir şekilde artmış ve 1937 bütçe kanunı ile verilen tahsisatla sene sonuna kadar işletme işlerinin en mühim olanlarından bazılarını idare imkânları kalmamıştır.

Ezeümle:

1 — Kömür, yağ ve sair müstehlek mevad masrafları;

Yukarıda da arz ve izah edildiği veçhile artan tren ve lokomotif kilometreleri 1937 malî yılının kömür sarfiyatını 265 116 tona çıkarmaktadır. Bu mikdar kömürün temini için de son mubayaa mukavelenamesine göre kömürün beher tonu vasatî 11,5 lira üzerinden (3 048 834) liralık bir tahsisata ihtiyaç bulunmasına rağmen 1937 malî yılı bütçesi ile 7 nci faslım birinci maddesi için alınan tahsisat dahilinde kömür için ancak (2 520 000) liralık bir tahsisat bulunmaktadır. Binaenaleyh, işletme sarfiyatının müstehlek maddeleri içinde en çok lüzumlu bulunan ve işletme işlerinin ruhunu teşkil eden kömür ihtiyacını hakkile karşılamak üzere (528 834) liralık bir tahsisatın daha istenmesinde büyük bir zaruret bulunmaktadır.

2 — Muharrik ve müteharrik edevatın tamir ve tathir masrafları :

Memleket hayatında görülen canlılık ve inkişafın bir neticesi olarak seneden seneye memnuniyetbahş bir şekilde süratle çoğalan nakliyat; bunun icabı olan ihtiyaçları da karşılayabilmek zaruretini tevliid etmektedir. Bu münasebetle makine ve vagonlarımızın devamlı bir surette çalışmaları mecburiyeti hâsil olmuş ve binnetice senesi için tahmin edilen tamiratın fevkinde bir tamiratla karşılanmışır. İşte bu sebebledir ki, bu madde tahsisatına da (500 000) lira daha ilâvesine lüzum hâsil olmuştur.

3 — Hlat, köprüler, telgraf hatlarş, liman, rıhtım ve dubalar tamir masrafları;

Yine trafiğin ve hutut üzerinde yapılan münakalâtın artması, yol bakım ve tamir işlerini de bir miktar çoğaltmış ve hatlarda bazı mntakaların takviyesini istilzam ettirmiş olduğundan emniyeti seyrüseferin temini noktasından bunların yapılabilmesi için bu madde tahsisatına da (192 000) liranın ilâvesi zarurî görülmüştür.

4 — Sabit tesisatın tamir, tevsi ve yeniden inşası masrafları;

İstasyonlarımızda meveud yatakhane ve ikametgâh gibi mebaninin tevsi ve islahma ve ticarî ihtiyacın tezayüdünü karşılamak üzere bazı hangarların tevsi lüzumuna zaruret hâsil olmuş ve bu maksadla tamir ve tevsiine başlanan bu mebaninin meveud tahsisatla itmamlarının gayri kabil olduğu görülmüştür. Önümüzdeki ilk bahar nakliyat mevsiminden evvel bu işlerin intaer ihtiyacı katğisi karşısında bu maddeye de 63 000 liralık bir tahsisatın istenmesinde lüzum görülmüştür.

5 — Nizamnamesine tevfiikan verilmekte olan memurin ve müstahdemin ev kiraları tahsisatı idare binalarından istifade edecekler nazarı itibare alınarak istenmişse de işletmenin büyüyen iş hacmi ile kısmen yukarıki fıkrada arzedilen hususat dolayısıyla memur ve müstahdemlere verilen ev kiraları masrafları da bir miktar artmış bulunmakta olduğundan sene nihayetine kadar bu maddeden yapılacak masraflar için de (5000) lira teklif edilmiştir.

6 — Yukarıda nakliyat hakkında bertafsil arzedilen esbab ve avamil bittabi iş hacmi ve kesafetinin daha fazla çoğalmasına da müessir olmak suretile muvakkat memuriyet harcırahı, 12 milyon tren kilometresi üzerinden bilhesab alınmış kilometre tazminatı masraflarını da çoğaltmış ve bu eihetle de meveud tahsisatlarile sene nihayetine kadar yapılacak masrafların karşılanamıyacağı görülmüştür.

İşte bu sebebledir ki 7 000 liranın muvakkat memuriyet harcırahı, 30 000 liranın kilometre tazminatı fasıl ve maddeleri tahsisatına eklenmesi zarureti hâsil olmuş ve yukarıda arzedilen fazlai varidat karşılık tutulmak suretile ilişik cetvel mucibince ceman 1 326 000 lira munzam tahsisat istenmiştir.

Temin edilen karşılığa gelince;

1936 malî yılından 1937 malî yılına (5,5) milyon liralık bir gelir fazlasile girilmiş olduğu gibi 1937 malî yılında da ((5,5) milyon liralık bir varidat fazlası yapılacağı tahmin olunmaktadır.

(11) milyon liraya varacak olan işbu varidat fazlalarından 1937 malî yılında bütçe kanunumuzun 5 nei maddesinde sayılan (4) milyon liralık hizmetlerden aneak (3) milyon lirası sarfedilecek ve (6,5) milyon lirası da 1938 bütçe kanunumuzun 5 nei maddesindeki hizmetlerin ifasına karşılık tutulmuş olub mütebakisi de işbu munzam tahsisatın karşılığını temin etmek üzere tefrik edilmiştir.

Bütçe encümeni mazbatası.

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 106
Esas No. 1/997

25 - IV - 1938

Yüksek Reisliğe

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü 1937 malî yılı bütçesine munzam tahsisat verilmesi hakkında olub Başvekâletin 16 nisan 1938 tarih ve 6/1552 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise gönderilen kanun lâyihası encümenimize havale edilmiş olmakla işletme umum müdürü hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu :

1937 malî yılı bütçesinin tanzimi esnasında tahmin edilen iş hacminin 8 aylık hesablara göre tahminden fazla olacağı ve bu sebeble artacak olan varidat nisbetinde de işletme masraflarından kömür, yağ ve sair müstehlek maddeler, muharrir ve müteharrik edevat ve tesisatın tamir ve tathiri ve iş hacmile mütenasib olarak kullanılan muvakkat memurlara aid harcırah ve ikametgâh masraflarının çoğalacağı anlaşıldığından 1937 bütçesine 1 326 000 liralık tahsisat ilâvesi zarurî görülerek işbu lâyihanın sevk edildiği yapılan tedki-

kattan anlaşılmıştır. Karşılığı 1937 yılı varidat fazlasından temin edilecek olan bu tahsisatın verilmesi encümenimizce de muvafık görüldüğünden lâyiha aynen kabul edilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Reis	Reis V.	M. M.
Burdur	Isparta	Trabzon
<i>M. Şeref Özkan</i>	<i>Mükerrerem Ünsal</i>	<i>R. Karadeniz</i>
Kâtib		
İstanbul	Gazi Anteb	Diyarbakır
<i>F. Öymen</i>	<i>A. H. Ayerdem</i>	<i>R. Bekit</i>
Çorum	Ordu	Mardin
<i>E. Sabri Akgöl</i>	<i>H. Yalman</i>	<i>R. Erten</i>
Manisa	Malatya	Siird
<i>T. Türkoğlu</i>	<i>M. Öker</i>	<i>M. Mayakon</i>
Sivas	Tokad	Trabzon
<i>Remzi Çiner</i>	<i>S. Genca</i>	<i>Sırrı Day</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet demiryolları ve limanları İşletme umum müdürlüğü 1937 malî yılı bütçesine munzam tahsisat verilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Devlet demiryolları ve limanları İşletme umum müdürlüğü 1937 malî yılı bütçesinin ilişik cetvelde gösterilen tertiblerine (1 326 000) lira munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükmünü icraya

Maliye ve Nafia vekilleri memurdur.

7 - IV - 1938

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>C. Bayar</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>C. Bayar</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V. ve Zr. V. V.	
<i>Dr. H. Alataş</i>		<i>Rana Tarhan</i>

CETVEL

F.	M.	Muhassasatın nevi	Lira
3		Muvakkat memuriyet harcırahı	7 000
6	6	Kilometre tazminatı	30 000
6	7	Mebani icarı, memur ve müstahdemlere verilecek ev kirası	5 000
Fasıl yekûnu			35 000
7	1	Mebani, muharrik ve müteharrik edevatın tenvir, teshin, mahrukat, yağ ve sair müstehlek mevad masrafları	529 000
7	2	Muharrrik ve müteharrik edevatın tamir ve tathir masrafları	500 000
7	3	Hat, köprüler, telgraf hatları, liman, rıhtım, iskele ve dubalar tamir masrafları, fidanlıklar ücret ve masraflarile yol, alât, edevat ve levazımının tamir, teçdid ve tezyidi masrafları	192 000
7	5	Sabit tesisatın tamir, tevsi ve yeniden inşası masrafları	63 000
Fasıl yekûnu			1 284 000
UMUMİ YEKÛN			1 326 000